

Demensstrategi

Revideret den 19. januar 2017
Dokument nr. 480-2016-169551
Sags nr. 480-2015-102393

nordfyns
kommune

Indhold

Forord	2
Demensvenlig kommune	3
Værdiudsagn i demensindsatsen	4
Handlingsplan	5
Nordfyns Kommune som et demensvenligt samfund	5
Sikre et værdigt liv med demens.....	6
Sikre en værdig omsorg og pleje for borgere med demens	7

Forord

Nordfyns Kommunes vision 2021 er at skabe sundhed, sammenhæng og samskabelse med og for borgerne. Alle borgere skal have et godt, aktivt og værdigt liv – også i et liv med demens. Derfor ønsker Nordfyns Kommune at udvikle de allerbedste rammer for at leve et værdigt liv for borgere med demens og deres pårørende.

I Social- og Sundhedsudvalget i Nordfyns Kommune har vi et ønske om at skabe gode vilkår for demensramte og deres pårørende.

Demens er en sygdom som ofte har store menneskelige omkostninger for alle involverede parter. For hver demensramte er der mindst en pårørende der også bliver ramt af sygdommen. Derfor er der et politisk fokus på at skabe en demensindsats, som tilgodeser både den sygdomsramte og de pårørende.

Den nyeste viden på demensområdet foreskriver, at der gennem målrettet arbejde og fokus på sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering kan skabes flere år, hvor det er muligt at leve et hverdagsliv, som man selv ønsker det.

Nordfyns Kommune har brugt midler fra Pulje til Løft af Ældreområdet til at lave en kortlægning af dementes, pårørendes og de fagprofessionelles ønsker og behov i forhold til nye tilbud.

Alle er blevet spurgt til, hvad der er vigtigt for dem i forhold til at skabe et trygt og værdigt liv for demente og pårørende.

De vigtigste ting i analysen var:

- Ønsket om at hverdagen længst muligt fortsætter som den plejer, og at man kan fortsætte med ens interesser.
- At man kan bevare familielivet og de roller, som man har i dagligdagen.
- At kunne klare sit hverdagsliv længst muligt
- At det er muligt at få viden om sygdommen og støtte fra fagpersoner, når der er behov
- At der er fokus på at reducere risikoen for social isolation

Politisk har Nordfyns Kommune et stort fokus på at skabe et bedre samfund i forhold til demensramte borgere og deres pårørende. Derfor er det vedtaget at Nordfyns Kommune skal være et demensvenligt lokalsamfund.

Her lægger vi vægt på at borgerne ved, hvad demens er, og at der er en forståelse for, hvilke udfordringer den sygdomsramte og de pårørende står overfor. Her ved borgerne, hvordan man med enkelte handlinger kan gøre en forskel for mennesker med demens i hverdagen.

I et demensvenligt samfund er demens ikke et tabu, hvorfor vi ved en fælles indsats fra bl.a. borgere, offentlige og private organisationer, virksomheder og foreninger skaber et demensvenligt samfund, som gør livet med demens værd at leve, og hvor ingen er alene om livet med demens.

Demensvenlig kommune

I takt med at befolkningen bliver ældre forventes det, at flere danskere vil få en demenssygdom de kommende år. I Nordfyns Kommune vurderes antallet af ældre der bliver diagnosticeret med demens, at blive fordoblet frem mod år 2040. Samtidig skaber de 8 forskellige typer af demens individuelle forudsætninger for en borger med demens og dennes behandlingsforløb. Det stigende antal mennesker med demens er en udfordring for samfundet, som skal sikre, at demente bliver tidligt udredt, så de kan komme i behandling for deres sygdom, at de får den rette pleje og omsorg, samt at de pårørende får støtte og kan blive aflastet i det daglige. Regeringen har derfor udarbejdet en ny national demensbehandlingsplan som skal give demente og deres pårørende et bedre liv.

Handleplanen tager udgangspunkt i følgende tre overordnede målsætninger:

1. Danmark skal være et demensvenligt land med 98 demensvenlige kommuner, hvor mennesker med demens kan leve et værdigt og trygt liv.
2. Tidlig opsporing og kvalitet i udredning og behandling. Behandling og pleje af mennesker med demens skal tage udgangspunkt i den enkeltes behov og værdier og tilbydes i sammenhængende forløb med fokus på forebyggelse, tidlig indsats, nyeste viden og øget forskningsindsats. Derudover skal der være flere og bedre tilbud om fysisk træning og aktivitet for borgere med demens.
3. Pårørende skal inddrages aktivt og samtidig have mere støtte i livet som pårørende.

Fremtidens krav til demensindsatsen defineres derfor dels af et fagligt paradigmeskifte, dels af politiske prioriteringer og dels af et støt stigende antal borgere og pårørende, som har behov for kommunal indsats grundet en demenslidelse.

Nordfyns Kommunen vil prioritere en fortsat udvikling og etablering af tilbud til demensramte og deres pårørende. Dette gøres ud fra kommunens generelle tilgang til at støtte borgerne – med en sundhedsfremmende, forebyggende og rehabiliterende tilgang, samt med inddragelse af velfærdsteknologi.

Kommunens Velfærds- og Værdighedspolitik vil også præge demensstrategien. Nordfyns Kommune ønsker at støtte op om et værdigt liv med demens, hvorfor særligt samskabelse, livskvalitet, selvbestemmelse, kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng indgår i den gældende demensstrategi.

Støtten gives således med respekt for den enkeltes værdighed og særlige livsvilkår, hvorfor kommunen møder borgeren med en individuel og helhedsorienteret indsats.

Endvidere ønsker kommunen at imødekomme ambitionen om et demensvenligt samfund. Således lægges der i demensstrategien vægt på, at gøre Nordfyns Kommune til en demensvenlig kommune hele vejen rundt om borgeren med demens, uanset sygdomsstadie.

Med udgangspunkt i målet om samskabelse og borgerinddragelse er følgende demensstrategi formet ud fra de input, holdninger og ideer som er skabt i samarbejde med Marselisborg, Alzheimerforeningen, borgere, interesseorganisationer, medarbejderrepræsentanter samt politiske og administrative beslutningstagere.

Værdiudsagn i demensindsatsen

På baggrund af Velfærds- og Værdighedspolitikken, samt analysen og temadagens drøftelser, vil Nordfyns Kommunes fremtidige demensindsats være kendetegnet af følgende:

- Vi deler viden og rådgivning både gennem tværfagligt samarbejde og til borgeren og civilsamfundet, således at vi sammen kan sikre velfærden og kan tage medansvar for eget og andres liv i kommunen.
- Vi sikrer de rette kompetencer hos vores medarbejdere, borgere og civilsamfundet således at vi kan iværksætte den fornødne sundhedsfremmende, forbyggende og rehabiliterende indsats.
- Vi tilskynder til tidlig opsporing og støtte.
- Vi støtter op om borgerens livskvalitet, hvorfor vi vil understøtte borgeren med demens og de pårørende i at opretholde en meningsfuld hverdag for den enkelte.
- Vi støtter op om borgerens selvbestemmelse, hvorfor vi ser, hører og forstår borgerens behov og ønsker og imødekommer dette med den rette støtte og hjælp.
- Vi sikrer, at borgeren med demens og deres pårørende har den rette indsigt i de muligheder, som gør sig gældende, hvorved borgerens selvbestemmelse opretholdes.
- Vi sikrer et forløb, som støtter borgeren og de pårørende til/ i at kunne leve et aktivt liv længst muligt.
- Vi sikrer arbejdsgange som skaber en helhedsorienteret tilgang og gør denne synlig for borgeren.

Handlingsplan

I Nordfyns Kommune er ordentlighed et af kommunens værdier. Derfor arbejder vi proaktivt for at finde den bedste måde at imødekomme borgerens ønsker og behov, både fagligt og med service af høj kvalitet. Derfor behandler vi alle lige – og alligevel forskelligt. Det betyder, at alle bliver behandlet ligeværdigt, med udgangspunkt i borgerens individuelle situation og behov.

Med målet om at gøre Nordfyns Kommune til en demensvenlig kommune, har demensstrategien fokus at sikre dette hele vejen rundt om borgeren med demens, uanset sygdomsstadie.

Strategien vil således blive udformet med fokus på tre områder:

Nordfyns Kommune som et demensvenligt samfund

Sikre et værdigt liv med demens

Sikre en værdig omsorg og pleje for borgere med demens

Indsatsområde: Nordfyns Kommune – et demensvenligt samfund

Mål: Et demensvenligt samfund.

Introduktion

I Nordfyns Kommune bygger vi velfærd på det grundlæggende princip, at vi skal tage medansvar for eget og andres liv. I bestræbelserne på at opnå en demensvenlig kommune lægger Nordfyns Kommunen vægt på, at borgerne ved, hvad demens er, og at der er forståelse for, hvilke udfordringer både den sygdomsramte og de pårørende står overfor, således at vi kan hjælpe hinanden.

I samskabelse med borgere, organisationer, frivillige og andre interessenter ønsker Nordfyns Kommune at gøre Nordfyn til et demensvenligt samfund, hvor demens ikke er et tabu, og hvor vi sammen sætter fokus på tidlig opsporing.

Effektmål

- At borgerne ved, hvad demens er, og at der er en forståelse for, hvilke udfordringer både den sygdomsramte og de pårørende står overfor, samt, hvordan man med enkle handlinger kan gøre en forskel for mennesker med demens i hverdagen.
- At øge andelen af oplagte samarbejdspartnere i kommunen, som kan skabe opmærksomhed på demens i det offentlige rum.
- At demens ikke er et tabu i Nordfyns Kommune.
- At øge de frivilliges kendskab til demens, og hvordan de kan støtte demente med at fastholde et aktivt liv.
- At borgeren handler på tegn på demens og bliver hjulpet til tidlig udredning.

Leverancer

1. Vi opfordrer kommunens borgere til at blive Demensvenner.
2. Vi udpeger lokale demens-ambassadører som pionerer for den lokale indsats.
3. Vi inviterer oplagte partnere i kommunen til et samarbejde om sagen fx banker, butikskæder, busselskaber, taxavognmænd, m.fl.

4. I samarbejde med Alzheimerforeningen skaber vi opmærksomhed om demens i det offentlige rum, hos virksomheder, organisationer og institutioner – f.eks. gennem kampagner, uddannelse af frivillige og information på borgermøder og almen vidensdeling, så alle kender til de 10 tegn på demens og er bekendt med, hvorledes man omgås borgere med demens.
5. Vi inddrager kommunens øvrige enheder i organisationen af en demensvenlig kommune fx Miljø og Teknik, Kultur, Borgerservice m.fl.

Procesmål

1. En strategi for styrket medborgerskab og samarbejde med civilsamfundet og lokale virksomheder.
2. Indgå i tæt samarbejde med Alzheimerforeningen med formålet at sikre, at Nordfyns Kommune forbliver et demensvenligt samfund, som løbende imødekommer de sygdomsramte samt de pårørende.

Indsatsområde: Et værdigt liv med demens

Mål:

- En tidlig opsporing af borgere med demens.
- Sikre den nødvendige støtte og aflastning til pårørende.
- At den enkelte har mulighed for at mestre hverdagen og dermed bevare et selvstændigt liv længst muligt.

Introduktion

I Nordfyns Kommune anser vi livskvalitet stærkt foreneligt med livsglæde. Livskvalitet og livsglæde defineres og opleves individuelt, men at opretholde selvstændighed er en betydelig del af et værdigt liv og giver livskvalitet for borgeren. Derfor ønsker Nordfyns Kommune at støtte borgeren med demens samt pårørende bedst muligt med at klare sig selv i eget liv så længe som muligt.

Dette indebærer oplysning og udbud af individuelle tilbud, således at borgere og pårørende føler sig klædt på til at mestre hverdagen og dens udfordringer og samtidigt bevare et selvstændigt liv. Da der er erfaring for, at borgere der tidligt bliver udredt, bliver bedre til selv- og sammen med pårørende at håndtere deres situation og opnå en god livskvalitet, ønsker vi at støtte borgerne til en tidlig udredning.

Effekt mål

- Reducere andelen af pårørende til demente som i mindre grad eller slet ikke føler sig klædt på til at håndtere deres pårørendes sygdomsforløb.
- Øge borgere med demens og deres pårørendes brug af tilbud/aktiviteter i kommunen
- Øge borgere med demens og deres pårørendes viden om demenssygdommen og håndteringen af tilhørende komplikationer i hverdagen.
- Øge mængden af tilbud/aktiviteter, hvor pårørende eller borgere med demens deltager.

Leverancer

1. Vi vejleder og tilbyder åben rådgivning og formidler målrettet og differentieret viden om sygdommen til borgere med demens, ny-diagnosticerede, pårørende og andre interessenter.
2. Vi foretager opsøgende arbejde og opretter hurtig kontakt til borgere med demens og pårørende, hvor vi fortæller hvad kommunen kan tilbyde både pårørende og borgere med demens.
3. Vi sikrer løbende opfølgning sammen med borgeren med demens for at afklare behov for støtte og hjælp og informerer om muligheder, og når behovet opstår, tilbyder vi en aktuel og attraktiv aflastningsmulighed.
4. Vi understøtter borgeren med demens i at fastholde sine eksisterende interesser enten i lokale eller kommunale tilbud.
5. Vi udvikler og giver tilbud som opretholder den fysiske funktion og det psykiske velbefindende med motionstilbud til borgere med demens.

Procesmål

1. Vi sikrer kompetenceudvikling hos medarbejdergruppen i at kunne identificere tegn på demens og i at motivere til diagnosticering/udredning.
2. Vi udvikler arbejdsgange som understøtter medarbejdere og civilsamfundet, hvis der er behov for yderligere viden til en borger med demens eller dens pårørende.
3. Vi indlemmer demenskoordinatoren fra starten af forløbet, så denne kan lære borgeren og dens pårørende at kende. Det giver mulighed for tilrettelæggelse af en fokuseret indsats med den rette rådgivning.
4. Vi etablerer et trygt forhold for pårørende og borgere med demens til de givende aflastningssteder i kommunen.
5. Vi støtter borgeren og pårørende i at opretholde et selvstændigt liv og en hverdag som den plejer at være og inddrager frivillige i understøttelsen af at fastholde borgeren med demens i at dyrke sin interesse.

Indsatsområde: Værdig omsorg og pleje for borgere med demens

Mål:

- At borgeren oplever et værdigt liv ved at kommunen understøtter hjælp til selvhjælp.
- At boligformen samt tilhørende nødvendig pleje og omsorg imødekommer borgerens og de pårørendes behov, således at borgeren med demens kan leve bedst muligt med sin sygdom.
- At de ansatte oplever at have de fornødne hjælpemidler og kompetencer til at imødekomme borgerens og pårørendes behov og ønsker, samt de gældende mål og leverancer.

<p>Introduktion</p> <p>I Nordfyns Kommune udgør kvaliteten i det sundhedsfremmende, forebyggende og rehabiliterende arbejde at borgeren oplever medbestemmelse og livskvalitet som effekt af samarbejdet.</p> <p>Vi bestræber os på at være fleksible i vores tilbud og tager individuelle hensyn for at bevare borgerens værdighed og skabe sammenhæng mellem borgerens ønsker, behov, ressourcer og gældende rammer.</p> <p>Vi sætter en ære i at tilbyde borgerne et personale som, både personalet og borgeren oplever, er kompetente på et fagligt og menneskeligt plan til at imødekomme borgeren med demens og pårørende med de fornødne hjælpemidler samt behov og ønsker.</p>	<p>Effektmål</p> <ul style="list-style-type: none"> • At borgeren med demens bibeholder sin værdighed og støttes i at leve et så aktivt og meningsfuldt liv som muligt. • At pårørende til borgeren med demens oplever støtte, herunder også i deres sørgarbejde. • At borgeren med demens og de pårørende imødekommes ud fra en tværfaglig indstilling. • Sikre et forløb som tilbyder den nødvendige lindrende behandling, samt støtte og rammer.
<p>Leverancer</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vi støtter borgeren med demens i at bibeholde aktiviteter, gøremål og interesser som er forbundet med borgerens tidligere liv, også under ophold på plejehjem. 2. Vi tilbyder passende udfordringer og sikrer borgerinddragelse i aktiviteter, så borgeren med demens udfordres intellektuelt, sensorisk, fysisk og spirituelt og samtidig oplever fællesskab og succes med det vedkommende deltager i. 3. Vi skærmer borgeren med demens mod unødvendig ydmygelse, så vedkommende kan beholde sin værdighed. 4. Gennem pleje og omsorg sikrer vi nærvær og kommunikation med den demente borger. 5. Vi sikrer et sammenhængende forløb, som er præget af en professionel og faglig tilgang til borgeren og dens pårørende, og at det så vidt muligt, er det samme team som er omkring borgeren. 6. Vi sikrer kontinuerlig kompetenceudvikling af medarbejderne i demenssygdomme, symptomer herpå samt eventuelle psykiatriske symptomer. Særligt med fokus på den svære form for Fronto temporal demens, der kræver en særlig tilgang af medarbejderne. 7. Vi sikrer at medarbejderne kan få supervision i særlige vanskelige sager og gennem undervisning bliver bevidste om reglerne for anvendelse af magt og derigennem minimerer antal at indberetninger. 	
<p>Procesmål</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vi udarbejder arbejdsgange og muliggør rammer, som sikrer at borgeren med demens kan beholde sin værdighed og kan opleve en hverdag uden konflikter med sine omgivelser og sig selv. 2. Vi lærer borgeren med demens at kende, således at vi kan forme en meningsfuld og kendt hverdag for borgeren, med borgerens typiske aktiviteter, gøremål og interesser i fokus. 	

3. Vi fremmer livskvaliteten og påvirker sygdomsforløbet positivt.
4. Vi gør pleje og plejemiljø personligt og individuelt – og forstår adfærd og eventuelle psykiatriske symptomer ud fra den dementes perspektiv.
5. Vi ajourfører personale med de fornødne kompetencer til at imødekomme borgers og pårørendes behov og ønsker, samt de gældende mål og leverancer.
6. Vi inddrager pårørende, så der kan ydes nødvendig støtte og omsorg til den gældende.